

Britisk opprørsbekjempning i Nord- Irland

- er Galulas teori gjenkjennbar?

Kadett Håkon Riiber Eikeland

KRIGSSKOLEN

Bachelor i militære studier; ledelse og landmakt

Krigsskolen

Høst 2012

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	3
1.1 PROBLEMSTILLING	4
1.2 AVGRENSNINGER	4
2. METODE	5
2.1 BAKGRUNN FOR VALGT KONFLIKT	5
2.2 METODEVALG OG METODEKRITIKK	7
2.3 KILDEVALG- OG KILDEKRITIKK	8
3. TEORI	9
4. DRØFTING.....	14
4.1 GJENNOMGANG AV OPPRØRET I NORD- IRLAND MELLOM 1969- 1980.....	14
4.2 ER GALULA’S PRINSIPPER GJENKJENNBARE I NORD- IRLAND?	15
4.2.1 <i>Enhetlig ledelse</i>	15
4.2.2 <i>Sikkerhetsstyrker</i>	18
4.2.3 <i>Kraftsamling</i>	22
4.2.4 <i>Politiske reformer</i>	23
5. KONKLUSJON	26
KILDELISTE	28

1. Innledning

Counter-Insurgency (COIN) har blitt satt på dagsorden de siste årene, mye på grunn av engasjementene i Afghanistan og Irak. I det norske forsvaret har vi naturlig nok assosiert COIN med primært Afghanistan. Forståelsen for denne type krigføring har blitt bedre og bedre gjennom vårt mangeårige engasjement der.

Jeg har i min oppgave valgt å se på COIN i rammen av den britiske operasjonen i Nord-Irland. Jeg har ønsket å sett på hvordan denne operasjonstypen ser ut når vi fjerner den fra Kenya, Malaya, Oman, Øst-Timor, Afghanistan og Irak, og implementerer den i et samfunn som er mer likt vårt eget.

Det finnes flere anerkjente teoretikere innenfor COIN, blant annet Robert Thompson, Frank Kitson og David Galula. Jeg har i min oppgave valgt å bruke Galula's teori, som er sentral i blant annet FM 3-24 (FM 3-24, 2006:viii). Jeg vil studere operasjonen fra hans perspektiv, hensikten med oppgaven vil derfor ikke være å identifisere hvor det gikk galt eventuelt hva som var suksesskriteriene fra operasjonen i Nord-Irland. Denne oppgaven vil først og fremst fokusere på gjenkjennbarheten av Galula's teori. På bakgrunn av det vil man videre kunne anslå om denne teorien er anvendbar i et slikt operasjonsområde med de karakteristikene som hører til.

Formålet med denne oppgaven er ikke å antyde hvor eller i hvilke form det norske forvarets neste engasjement vil være, men heller å se på COIN i et annet lys. Jeg mener at dette vil være fordelaktig for meg som offiser i det norske forsvaret hvis fremtidige operasjonsområder viser seg å ha likhetstrekk med de karakteristikene som kjennetegner en COIN-operasjon i et demokratisk og moderne samfunn.

Jeg har valgt å bruke en tidligere Bachelor-oppgave som inspirasjon for oppsett og struktur. Denne oppgaven tok for seg mye av det samme, men i et annet operasjonsområde. Oppgaven jeg referer til er Bachelor oppgaven til tidligere kadett Tomaz Damstuen fra 2011. Jeg har spurt han om det er greit at jeg gjør det, og han sa det var i orden.

1.1 Problemstilling

Er Galula's teori gjenkjennbar i den britiske COIN- operasjonen i Nord- Irland mellom 1969- 1980?

1.2 Avgrensninger

Det var et stort antall aktører involvert i opprøret i Nord- Irland i den aktuelle tidsrammen jeg har fokusert på i min oppgave. Til tross for dette vil jeg ta for meg kun en utbrytergruppe fra *Irish Republican Army* (IRA), som heter *Provisional Irish Republican Army* (PIRA). Dette er på grunn av at det var de som sto for det meste av volden i Nord- Irland mot sivile og sikkerhetsstyrkene, og av den grunn var en del av den britiske COIN- strategien (Mumford, 2012:96- 97).

Galula redegjør for to typer opprør. Den ene er et nasjonalistisk opprør, det andre et kommunistisk opprør (Galula, 2006:29- 30). I min oppgave har jeg kun valgt å se på kommunistisk opprør. Jeg syntes det har vært svært vanskelig å avgjøre om opprøret i Nord- Irland var av kommunistisk eller nasjonalistisk art. Oppgaven min omhandler hovedsakelig opprørsbekjempning, og ikke opprør. Jeg har derfor valgt å ikke bruke opp plass i oppgaven min for å avgjøre hva slags opprør det var. I stedet vil jeg si at jeg velger å se på opprøret i Nord- Irland som et kommunistisk opprør, fordi jeg mener at en slik tilnærming vil gi en bredere forståelse for COIN.

2. Metode

I dette kapitlet vil jeg fokusere på tre aspekter. Det første aspektet tar for seg bakgrunnen for valgt konflikt. Deretter vil jeg presentere valgt metode, herunder også metodekritikk. Det siste aspektet vil ta for seg kildevalg og kildekritikk.

2.1 Bakgrunn for valgt konflikt

Jeg har valgt å benytte den britiske operasjonen i Nord- Irland mellom 1969- 1980. Jeg vil derfor i denne delen av kapitlet forklare nærmere hvorfor jeg har valgt Nord- Irland og konfliktbakgrunn. Jeg vil også si litt om hvorfor jeg har valgt den aktuelle tidsrammen.

Jeg legger Galula's teori til grunn for min oppgave. Hans teori er svært sentral i *Counterinsurgency FM 3-24* (FM 3-24, 2006:viii), og derfor sentral i NATOs doktrine. Galula selv sier at hans teori er opprinnelig ment for COIN- operasjoner i samfunn som er mindre utviklet enn vårt eget (Galula, 2006:xiv). Av den grunn har jeg ønsket å sett på hvor anvendbare hans teori, herunder vår egen doktrine, er i en COIN- operasjon som foregår i et område hvor utviklingen er på høyde med vår egen.

På grunn av det har jeg derfor valgt den britiske operasjonen i Nord- Irland. Nord- Irland er en del av Storbritannia, men hadde demokratisk selvstyre gjennom en egen lovgivende forsamling i *Stormont*¹. Situasjonen i Nord- Irland på dette tidspunktet var preget av maktkamper mellom katolikker og protestanter. Katolikkene gjennomførte i utgangspunktet fredelige marsjer for å få like rettigheter for både katolikker og protestanter, ettersom de hadde blitt undertrykt av den sittende myndighet i Stormont i mange år (English, 2003:98-99). Protestantene på sin side gjennomførte demonstrasjoner med det formål å hevde protestantisk suverenitet (Newsinger, 2002, s. 156). Etter hvert som situasjonen eskalerte førte det til ytterligere diskriminering av katolikkene, de blant annet slet med å skaffe seg jobb og hus, som igjen hadde konsekvenser på økonomien (English, 2003:98). Et viktig poeng er at operasjonen i Nord- Irland ikke foregikk i et politisk vakuum, gjennom

¹ *Stormont* referer til Nord- Irlands parlament i Belfast, som fungerte som lovgivende forsamling fra 1921- 1972 inntil britiske myndigheter overtok styringen av landet (Wikipedia, 2012)

internasjonal mediedekning fikk situasjonen et stort fokus fra både britiske allierte (Mumford, 2012:121) og britiske motstandere (Mumford, 2012:120). Som en konsekvens av at dette foregikk på den internasjonale arenaen ga det noen føringer på de britiske myndigheters håndtering av situasjonen. De samme suksessfulle verktøyene som hadde blitt benyttet i blant annet Malaya ble ikke implementert i Nord- Irland, mye fordi det ikke ville være politisk forsvarlig. De britiske myndighetene evnet ikke å tilpasse COIN- strategier fra liknende operasjoner i koloniene til konflikten i Nord- Irland.

Jeg skrev i mine avgrensninger av oppgaven, at jeg kun vil konsentrere meg om PIRA. PIRA var (de eksisterer fortsatt, men med andre kampsaker og prinsipper som gjør at jeg referer til hva PIRA var den gangen, og ikke hva de er nå) som tidligere nevnt en utbrytergruppe fra IRA. De var en marxistisk- leninistisk gruppe, som brøt ut ifra IRA og etablerte sitt politiske ståsted, representert gjennom deres politiske parti *Provisional Sinn Fein* (Dewar, 1985:239). Deres mål var å forene Irland og Nord- Irland til en stat (Smith, 1995:1). I 1970 starter deres væpnede operasjon mot England (Smith, 1985:91), den ble offisielt avsluttet i 2005 (Mumford, 2012:123).

Et annet viktig aspekt er opprørets natur. Det var ikke et koloni- opprør, som Galula's teori baserer seg mye på, men et opprør mot en stats myndigheter i et samfunn som både er moderne, demokratisk og en aktør på den internasjonale arenaen.

Det aktuelle tidsperspektivet jeg har valgt i oppgaven min gjenspeiler ikke konfliktens virkelig lengde, som er et tema verdt å diskutere i seg selv. Grunnen til at jeg kun valgte de første 11 årene av operasjonens varighet, fra 1969- 1980, er av den grunn at det er da COIN- tankegangen hadde mest innflytelse over den operasjonelle tilnærmingen til britene (Newsinger, 2002:179; Mumford, 2012:97), og derfor mest interessant i forhold til min oppgave.

2.2 Metodevalg og metodekritikk

Jeg har valgt å gjennomføre denne oppgaven som et dokumentstudium. Derfor vil datainnsamlingen min bli hentet fra relevant faglitteratur, i den hensikt å etablere en bred og inngående forståelse om COIN og konfliktområdet jeg har valgt å basere min oppgave på. Ettersom jeg har valgt å etablere meg en dypere forståelse for emnet betyr det at jeg velger en kvalitativ metode (Johannesen, et al, 2010:31- 32) på oppgaven min.

I min oppgave har jeg valgt å benytte meg av David Galula, han er en av de mest anerkjente teoretikerne innenfor opprør og opprørsbekjempning. Hans overordnede teori vil være fokuset i mitt teori- kapittel for å etablere noen prinsipper som er overførbart til et taktisk nivå. Jeg vil således i mitt drøftings- kapittel ta for meg ett case- studie, som vil være Nord-Irland mellom 1969- 1980.

Jeg har valgt å dele drøftings- kapittelet i like mange deler som antall prinsipper jeg etablerer i teori- kapittelet mitt. Hvert prinsipp vil bli drøftet i lys av den britiske COIN- operasjonen i Nord- Irland for å se om de er gjenkjennbare. For å gjennomføre dette vil jeg hente faglitteratur fra primært tre forfattere; Andrew Mumford, John Newsinger og Michael Dewar.

Ved at jeg benytter meg av denne formen for metode vil det innebære kritikkverdige forhold. En av dem vil være potensiell feiltolkning. Tolkninger er subjektive, og er diktert av blant annet vår egen forforståelse av den aktuelle sak. I denne sammenheng er det da viktig å forstå forfatterens utgangspunkt for det han har skrevet (Rønnfeldt, 2005: 38-39).

Et annet kritikkverdig forhold er det som har med bruken av kilder. Både hva angår teorien jeg har lagt til grunn gjennom Galula, men også tolkninger og analyser gjort av kildene mine i forhold til Nord- Irland. Ved at Galula ikke lenger lever vil det være umulig å være helt sikkert på nøyaktig hva han mener siden vi ikke kan være helt sikker på å ha den samme forforståelsen som det han hadde da han skrev sitt verk. Hva gjelder Nord- Irland vil jeg ikke kunne innhente mine egne subjektive inntrykk siden jeg selv ikke var der da det skjedde. Jeg er derfor avhengig av å benytte faglitteratur for å etablere min forståelse av operasjonen i Nord- Irland. På bakgrunn av dette vil jeg derfor være bevisst på at jeg må forstå og sette meg inn i konteksten som litteraturen er skrevet i.

2.3 Kildevalg- og kildekritikk

Ved at min oppgave er et dokument- studie vil jeg naturlig nok benytte faglitteratur som beskriver de ulike aspektene oppgaven min vil bestå av. Jeg vil nå presentere de mest sentrale kildene mine, for deretter å rette et kritisk blikk mot de ved å belyse begrensninger ved kildebruken min.

Som tidligere nevnt vil jeg benytte meg av Galula's teori, hans bok *Counterinsurgency Warfare: Theory and Practice* vil være selve grunnlaget for drøftingen. David Galula var en fransk offiser som har deltatt i både regulære og irregulære kriger, herunder 2. verdenskrig, Kina, Hellas, Indokina og Algerie. Det var på bakgrunn av sine erfaringer her at han skrev boken jeg har referert til. Det mest kritikkverdige forholdet rundt hans teori dreier seg i hovedsak om hans egen suksess ved bruken av denne teorien. Praktiseringen av Galula's teori i Algerie kan ikke hevdes å hatt en stor innvirkning på utfallet av opprøret, hadde den hatt en betydning ville vi fortsatt sett en fransk styring av Algerie (Porch, 2011:246).

For å belyse situasjonen og hendelsene i Nord- Irland fra 1969- 1980 har jeg benyttet meg av flere kilder. For å forklare situasjonen i sin helhet og de britiske militære styrker sitt perspektiv har jeg valgt å benytte Andrew Mumford, John Newsinger og Michael Dewar. Andrew Mumford og John Newsinger fungerer begge som sekundærkilder. De er akademikere som presenterer et kritisk blikk på britisk COIN i nyere historie. Michael Dewar var en britisk offiser som har tjenestegjort i Kypros, Borneo, Malaya, Singapore, Libya, Australia, Tyskland og Nord- Irland. Han har utover det også vært instruktør på det britiske militærakademiet i Sandhurst. Hans bok *The British Army in Northern Ireland* er en subjektiv gjennomgang av den britiske operasjonen i Nord- Irland, fra et militært standpunkt. Disse tre kildene representerer i hovedsak et britisk synspunkt, og selv om alle presenterer argumenter fra en opprørers synspunkt, er de alle britiske og kan dermed ikke påstås å være objektive.

Kildene jeg har valgt å benytte for dokumentasjon fra opprøreren sitt ståsted, er Richard English og Michael Lawrence Rowan Smith. Smith er i tillegg til de foregående nevnte kildene britisk. Han har vært foreleser ved den britiske marines militærakademi, og skrevet flere bøker om primært internasjonal terrorisme. English er en nord- irsk professor i historie, og jobber ved det anerkjente universitet i St. Andrews. Hans bøker omhandler for det meste IRA, og blir ofte benyttet som ekspertkommentator om emnet i media (Wikipedia, 2012).

3. Teori

Jeg vil i denne delen av oppgaven min legge forutsetningene for min drøfting. Jeg vil basere min drøfting på Galula's teori innenfor COIN. Hans teori vil være utgangspunktet mitt for å etablere noen spesifikke prinsipper. Det er disse prinsippene jeg vil benytte meg av når jeg skal drøfte om den britiske COIN- operasjonen i Nord- Irland mellom 1969- 1980 gjenspeiler Galula's teori.

Et opprør kan defineres som "*a protracted struggle conducted methodically, step by step, in order to attain specific intermediate objectives leading finally to the overthrow of the existing order.*" (Galula, 2006:2). Hvis vi analyserer denne definisjonen ved hjelp av mål – middel – metode- teknikken ser vi fort at målet for en opprører er å fjerne den nåværende myndighet og metoden vil være å forholde seg til en gitt plan. Middelet derimot kommer ikke like godt til uttrykk, og det vil jeg definere før jeg går videre.

Galula sier i sin definisjon at opprøreren må forholde seg til en plan. Denne planen er faseinndelt og går over fem faser. Første fase handler om etableringen av et politisk parti. Dette kan ikke kun være et parti for de intellektuelle og rike, partiet må også bestå av arbeiderklassen, det er de som utgjør størst del av befolkningen. Denne fasen vil ta tid, ettersom det er det politiske partiet som skal være ryggraden i opprøret (Galula, 2006:30). Andre fasen handler i hovedsak om å vokse, og å etablere en stor og sterk samlet front, denne felles fronten bygges opp av å samle en større og større del av befolkningen. Bygging av allianser vil være essensielt, i denne fasen vil opprøreren begynne operasjoner mot den sittende makten gjennom propaganda og infiltrasjon, dette vil også gi opprøreren en base for etterretning. Hensikt vil være å undergrave myndighetenes legitimitet (Galula, 2006:31- 32). I tredje fase vil den væpnede konflikten starte i form av gerilja- krigføring. Innledningsvis vil målet med geriljaen være å overleve, avslutningsvis vil målet være å etablere statiske baser. Men under hele fasen vil geriljaens rolle være å underbygge og forsterke det politiske partiet som skal overvinne befolkningen, aktører i befolkningen eller allierte som ikke føyer seg for opprøret må skremmes til lydighet eller fjernes (Galula, 2006:33- 34). I den fjerde fasen vil opprøreren etablere en regulær militær styrke. Effekten av gerilja- krigføring er begrenset hvis den ikke blir fulgt opp med en regulær styrke. For at opprøreren skal slå myndighetens regulære militære styrker må den derfor etablere sin egen, dette fordrer at

opprøret har stor tilslutning og deltagelse fra befolkningen (Galula, 2006:36- 38). I den femte og siste fasen skal opprøret ødelegge og fjerne de gjenværende militære styrkene fra myndighetene (Galula, 2006:39).

Denne fem- faser planen fungerer derfor som metoden for å nå ønsket slutttilstand, og middelet kommer i større grad til uttrykk. Det er befolkningen som må vinnes, og operasjonene som gjennomføres i et opprør må gjenspeile akkurat dette (Galula, 2006:5). Et opprør er en politisk krig, og i politikken handler det i essensen om å vinne befolkningen (Galula, 2006:4). Derfor kan vi da hevde at befolkningen er opprøreren sitt middel.

På bakgrunn av dette må opprørsbekjemperen ha tilsvarende prinsipper som skal virke som motsvar. Disse prinsippene dikterer opprørsbekjemperen sitt operasjonsmønster, de vil ha som formål og bekjempe opprøreren, og bidra til å vinne befolkningen (Galula, 2006:4).

Opprørsbekjempning må foregå på flere arenaer. Det er ikke kun en militær- operasjon eller en politi- operasjon, myndighetene må benytte flere statlige instanser for å bekjempe et opprør. For å komplisere dette ytterligere vil de ulike arenaene overlappe hverandre. "(...) no operation can be strictly military or political (...)" (Galula, 2006:62). Etter en større militær operasjon for å tvinge opprøreren ut av et område vil ikke de militære operasjonene ende, de vil fortsette med patruljering, bakhold, trene opp lokale sikkerhetsstyrker osv. Politi vil ikke vente med sine operasjoner, de vil starte sitt politiarbeid i den buffer- sonen som de militære styrkene etablerer med sine operasjoner. Samtidig med dette vil politikerens forlengede arm i form av statstjenestemenn, være med å utnytte den samme buffer- sonen for å reetablere den statlige strukturen for å vinne og forsikre støtten i den lokale befolkningen (Galula, 2006:61- 62).

På bakgrunn av dette er det avgjørende å ha et system for å koordinere de ulike statlige innsatsene. Galula (2006:64) argumenterer for to ulike metoder, enten gjennom en komite eller en integrert stab av sivile og militære komponenter. Galula mener at et slikt system, av både sivile og militære komponenter i et beslutningsorgan, er avgjørende for å koordinere de ulike ressursene i en og samme retning (Galula, 2006:65). Det er essensielt at ledelsen i opprørsbekjempning er politisk, da det kan være fristende og feilaktig å la den militære komponenten styre (Galula, 2006:62). Det militære elementet er et politisk verktøy, og er kun en del av de statlige ressursene som myndighetene må aktivisere for å bekjempe et opprør. I tillegg til at det er en sivil beslutningstaker på toppen, bør også det være en sivil

beslutningstaker på alle nivåer der dette er praktisk mulig. Det er for å forsikre seg for at alle beslutninger tas i tråd med det de politiske føringene gitt fra myndighetene (Galula, 2006:63). I følge Galula (2006:63) er opprørsbekjempning 20 % militært og 80 % politisk, og det må gjenspeiles i de vurderinger og beslutninger som gjøres.

En nasjons stående militære styrker er som regel ikke tilpasset opprørsbekjempning, det må derfor skje omfattende reformer, både på strukturelt og operasjonelt nivå (Galula, 2006:65-67). Så lenge opprøreren ikke har bygget opp sin egen regulære hærstyrke og er klar for å kjempe konvensjonelt, er det ikke behov for opprørsbekjemperen å ha det heller. Strukturen i de militære styrkene må endres slik at den er best egnet for å drive krigføring innenfor rammene av COIN (Galula, 2006:65). Eksempelvis vil det være et stort behov for lett pansrede infanteri styrker, da de er fleksible og mobile. Av luftkapasiteter trengs det helikoptre og fly for innhenting- og uthentings- muligheter, etterretning fra luften og luftstøtte. Sjøstyrker har ingen vesentlig rolle i opprørsbekjempning annet enn eventuelt blokade av havner (Galula, 2006:65). De militære styrkene vil i hovedsak få to typer oppdrag; bekjempning av opprøreren sine militære styrker og beskyttelsen av befolkningen (Galula, 2006:65). På bakgrunn av dette kan de militære styrkene fordeles i to ulike kategorier. Den ene, som skal bekjempe opprøreren, er mobil. Den andre, som skal beskytte befolkningen, er statisk (Galula, 2006:65). Det vil i praksis si at det trengs to typer militære styrker. Den ene typen vil være lette og mobile styrker, som kan gjennomføre alle typer militære operasjoner. Den andre vil ha mer statiske oppdrag for å kunne beskytte befolkningen og holde områder som de regulære styrkene har klarert for opprørere, og trenger derfor ikke de samme militære egenskaper og kapasiteter (Galula, 2006:65). Det er dette som menes med strukturelle reformer.

Med operasjonelle endringer menes en COIN- spesifikk operasjonell tilnærming. Vi har vært inne på at arenaen hvor de militære styrkene opererer skjer i samhandling med andre statlige komponenter (Galula, 2006:62). Derfor må militære styrker være klar for å påta seg sivile oppgaver, da det sannsynligvis ikke er nok statlige ressurser til å ta over de sivile oppgavene i vakuumet som kan komme etter en militær- operasjon, som eksempelvis har klarert en landsby for opprørere. Dette må de militære styrkene være forberedt på, for å underbygge det politiske spillet om å vinne befolkningen, enten om det er å være lærer, lege, politi osv. (Galula, 2006:66). I opprørsbekjempning er befolkningen viktigere å vinne enn å ødelegge fienden, dette må også gjenspeiles i operasjoner da mye maktbruk fort kan gå på bekostning av befolkningen. Militære styrker må derfor søke å benytte minimum bruk av makt (Galula ,

2006:66). For den sivile komponenten gjelder det omvendte. I en normal situasjon, primært i land hvor det er tolerert, vil det være normalt å kunne ha egne tanker og meninger. Til tross for at de er motstridende med det myndighetene mener, og man kan utfolde seg politisk i den retning man ønsker. I opprørsbekjempning må myndighetene stramme inn, kun de tanker og meninger som er forsonlige med de myndighetene står for kan blomstre (Galula, 2006:66-67).

Galula peker på tre forskjellige måter å initiere en COIN- operasjon på. 1) Starte i det som er definert som det vanskeligste området først, for deretter å jobbe seg til de lettere områdene. Denne måten er den raskeste, hvis den fungerer. 2) Starte i det som er definert som det letteste området først, for deretter å jobbe seg inn i de vanskeligere områdene. Denne måten er mindre ressurskrevende, men det vil gi opprøreren tid til å vokse ettersom dette alternativet ikke konsentrerer seg om hans kjerneområder og vil ta lengre tid før han blir påvirket av myndighetene. 3) Et kompromiss mellom alternativ 1 og 2, hvor man konsentrerer seg om både de lette og vanskelige områdene. Valget av fremgangsmåte er et spørsmål om hvor store ressurser som er tilgjengelig på begge sider (Galula, 2006:67- 68). Andre faktorer som spiller inn er blant annet behovet myndighetene har for en tidlig seier for å underbygge sin integritet som sittende makthaver i landet. I forlengelsen av det trenger myndighetene å hurtig tilegne seg kunnskapen om hvordan man gjennomfører COIN, da dette er noe en nasjons statsapparat vanligvis ikke har erfaring med (Galula, 2006:69).

"On the eve of embarking on a major effort, the counterinsurgent faces what is probably the most difficult problem of the war: He has to arm himself with a competitive cause" (Galula, 2006:71). Galula lister opp to typer saker som et opprør kan belage seg på; 1) opprøreren utnytter kun svakheter ved myndighetene, og har av den grunn ingen ordentlig sak. 2) opprøreren har en sak, men den kan myndighetene utkonkurrere uten å tape ansikt i maktkampen. Det som gjenstår i følge Galula er en generell sak, der opprøreren har monopol på en dynamisk sak. Myndighetene kan derfor ikke utkonkurrere saken ettersom han er ideologisk bundet, og er nødt til å bevæpne seg med en sak som på sikt vil kunne utkonkurrere opprøreren sin sak (Galula, 2006:71). Galula poengterer at reformene, som myndighetene vil implementere, må være gjenkjennbart med det befolkningen ønsker. Dette vil videre undergrave opprøret, og understøtte myndighetene. Tidspunktet for implementeringen er også av avgjørende betydning, for raskt vil kunne indikere svake myndigheter, for sent vil redusere oppslutningen fra befolkningen (Galula, 2006:72).

Jeg har nå redegjort for Galula's teori om opprør og opprørsbekjempning. Ut ifra teorien vil jeg benytte meg av fire prinsipper som kommer tydelig frem; drøfting; 1) Enhetlig ledelse, 2) Sikkerhetsstyrker 3) Kraftsamling og 4) Politiske reformer.

4. Drøfting

4.1 Gjennomgang av opprøret i Nord- Irland mellom 1969-1980

Opprøret i Nord- Irland startet i form av opptøyer i juli og august 1969 (Newsinger, 2002, s. 157). Som en konsekvens av dette deployerte britiske militære styrker til Derry 14. august og Belfast 15. august (Newsinger, 2002, s. 158). Den eksakte datoen for når opprøret i Nord- Irland ble avsluttet er vanskelig å si for sikkert. Er det da forutsetningene for fred ble lagt den 10. april 1998 gjennom *The Good Friday Agreement* (Geraghty, 2000, s. xxvii), er det da PIRA offisielt kunngjorde sin væpnede operasjon som avsluttet 28. april 2005 (Mumford, 2012, s. 123)? Eller er det da britiske styrker senket flagget i *Thiepval Barracks*² 31. juli 2007, som markerte slutten for den 38 år gamle operasjon Banner (Mumford, 2012, s. 95)? Uavhengig av nøyaktig sluttspunkt for opprøret i Nord- Irland, har dette vært den lengste operasjonen britiske styrker har vært med på og underbygger det Galula mener med at opprør er en langvarig kamp (Galula, 2006, s. 2).

En konsekvens av opptøyene i 1968 og 1969 var at opprørets målsetninger hadde blitt endret for mange katolikker. Det var ikke lenger nok med reformer, myndighetene i Nord- Irland måtte byttes ut (Newsinger, 2002, s. 158). På bakgrunn av dette fikk PIRA, som hadde som målsetning å bruke væpnet makt for et nytt og samlet Irland, bredere støtte og rekrutteringsgrunnlag i den katolske delen av befolkningen (Newsinger, 2002, s. 160).

Britiske militære styrker hadde innledningsvis både tillit og respekt fra den katolske delen av befolkningen. Dette endret seg etter hvert, mye fordi de implementerte de samme teknikkene de hadde brukt i koloniene (Mumford, 2012:95). Situasjonen i Nord- Irland var preget av aksjoner både fra PIRA og de britiske militære styrkene, sivile tap var uunngåelig. Samtidig som britiske styrker forsøkte å bekjempe PIRA, foregikk det hemmelige møter mellom PIRA og britiske myndigheter i håp om å stanse volden. Dette hadde begrenset effekt ettersom våpenhvile på våpenhvile ble brutt av kamphandlinger fra en av partene (Mumford,

² *Thiepval Barracks* var hovedkvarteret til de britiske militære styrkene i Nord- Irland

2012:99). I 1972 overtok britiske myndigheter styringen av Nord- Irland, noe som betydde en redusert oppslutning til PIRA ettersom majoriteten av katolikker hadde nå fått det de ønsket. Nemlig en utskifting av den protestantiske regjeringen (Newsinger, 2002:171). I 1976 overtok nord- irske politistyrker ansvaret for sikkerhetssituasjonen i store deler av Nord- Irland, som betydde en redusert tilstedeværelse av britiske styrker (Mumford, 2012:108). Til tross for dette kan det første tiåret av opprøret i Nord- Irland oppsummeres med 582 drepte i sikkerhetsstyrken (britiske og nord- irske sikkerhetsstyrker), 261 drepte terrorister (republikanske terrorister, ikke kun PIRA) og 1196 sivile (Dewar, 1985:232). Mange mennesker hadde måttet bøte med livet i et samfunn som var preget av tung militær tilstedeværelse, og i 1980 var det fortsatt ingen fred som var nært forestående.

4.2 Er Galula's prinsipper gjenkjennbare i Nord- Irland?

Jeg vil jeg nå drøfte om de fire prinsippene, som jeg etablerte på bakgrunn av Galula's teori, er gjenkjennbare i den britiske COIN- operasjonen i Nord- Irland mellom 1969- 1980.

4.2.1 Enhetlig ledelse

I følge Galula er COIN ikke en ren militær- eller sivil- operasjon, men en samkjørt operasjon fra flere statlige instanser (Galula, 2006:62). På bakgrunn av dette er myndighetene avhengig av å koordinere ressursene sine mot et samlet mål (Galula (2006:64).

Som eneste britiske COIN- operasjon i nyere tid hadde ikke britene noen helhetlig plan for opprøret i Nord- Irland (Mumford, 2012:109). Dette til tross for at britiske styresmakter innførte *Direct Rule*³ i 1972 (Dewar, 1985:234), og etablerte *Province Executive Comitee* (PEC), som skulle ha ansvaret for det strategiske og operasjonelle nivået i operasjon Banner, og skulle koordinere innsatsene rettet mot sikkerhetssituasjonen. PEC besto av sjefen for de britiske landstyrkene og sjefen for *Royal Ulster Constabulary* (RUC). Beslutningene og føringene gjort her skulle formidles ned den britiske kommandokjeden gjennom lokale *Division Action Committees* (DAC), som hadde sine egne geografisk definerte ansvarsområder (Mumford, 2012:109).

³ *Direct Rule* innebar at britiske myndigheter i London overtok styringen i Nord- Irland (Wikipedia, 2012)

Etableringen av PEC er i henhold til det Galula (2006:65) sier er essensielt for å koordinere de ulike statlige innsatsene, men for at den skal fungere må komiteen bestå medlemmer fra de ulike statlige instansene. RUC komponenten av PEC, hadde i begynnelsen av 1970- tallet lite støtte i den katolske delen av befolkningen ettersom de prioriterte protestantisk beskyttelse fremfor katolsk beskyttelse. Dette bidro til økt rekruttering for PIRA (Newsinger, 2002:180).

From August 1969... .. until November 1972, the people of Republican districts were effectively left to conduct business of civil government on their own. After much pressing by Brigadier F.E. Kitson, at that time commanding the Army Brigade in Belfast, a single civil servant was appointed in September 1971 as civil representative to the army in Belfast (Newsinger, 2002:167).

Dette var med på å øke volden ytterligere fra den katolske delen av befolkningen, da ungdommen ikke hadde noe bedre å gjøre enn å involvere seg i kampen mot sikkerhetsstyrkene (Newsinger, 2002:167). Den manglende tilstedeværelsen av sivil myndighet gjorde det vanskelig å vinne støtte fra katolikkene. Uten sivil myndighet i flere deler av det katolske samfunnet i Nord- Irland ga det PIRA muligheten til å utnytte dette vakuemet, og opererte som lokal myndighet flere steder (Bamford, 2005:582). Galula poengterer at soldater må være forberedt på å påta seg roller utover det å være soldat i opprørsbekjempning, men det er kun til det er statlige ressurser som kan overta (Galula, 2006:62). Å vinne den fulle støtte i lokalbefolkningen er ikke en militær operasjon, men en politisk operasjon (Galula, 2006:61). "They are all essential and if one is nil, the product will be zero" (Galula, 2006:61). Med det mener Galula at man er avhengig av å koordinere en helhetlig innsats, militære, politi, rettsvesen og politiske komponenter må aktiviseres for å nå det endelige målet.

Koordineringen av etterretningsvirksomhet var derimot effektiv i Nord- Irland (Mumford, 2012:113). Dette til tross for at etterretningsvirksomheten innledningsvis var uoversiktlig og kaotisk på grunn av lite koordinering mellom de ulike etterretningsorganisasjonene, hæren, RUC, MI5, MI6 (Mumford, 2012:110). Dette endret seg etter hvert som britene etablerte en sikkerhetskoordinator som skulle bedre samarbeidet og informasjonsutveksling på tvers av etterretningsorganisasjoner (Mumford, 2012:113), og bidro til å gjøre britisk etterretning til en svært effektiv ressurs for å demme opp for vold og PIRA- operasjoner (Bamford, 2005:603). Det var også omfattende bruk av skjulte operasjoner i Nord- Irland, som søker å

unngå kompromittering ved bruk av sivile klær eller observere fra skjulte posisjoner. Dette viste seg å være effektivt til å bekjempe PIRA (Newsinger, 2002:169). Summen av disse to typene operasjonene blir beskrevet av Mumford som, "(...) the inter- agency approach to waging the intelligence war on the IRA came to undermine, but not eradicate, the IRA's strategic competence and weaken its organizational functioning" (Mumford, 2012:113).

Delkonklusjon

Jeg har hatt vansker å finne dokumentasjon som peker på en omfattende politisk rolle i COIN- operasjonen i Nord- Irland, som kan tyde på en mangelfull politisk involvering. Den overordnede ledelsen av operasjonen har i stor grad vært lagt på den militære komponenten, som Galula fraråder. En annen faktor som Galula mener er viktig er implementeringen av sivile beslutningstakere i så mange ledd som praktisk mulig, dette har også vært en mangelvare i Nord- Irland. Når det er sagt har britiske militære styrker klart å koordinere sin innsats på en god måte, spesielt etterretningsvirksomheten. I følge Galula skal den enhetlige ledelsen være med på å koordinere innsatsen fra flere statlige innsatser, slik at de når et felles mål. Denne faktoren har vært vanskelig å gjenkjenne i Nord- Irland da den sivilstatlige komponenten har manglet, og man har ikke evnet å implementere statstjenestemenn som en del av en helhetlig løsning.

4.2.2 Sikkerhetsstyrker

I følge Galula (2006:65) er opprørsbekjemperen avhengig av å tilpasse sine sikkerhetsstyrker slik at de er best rustet for å drive krigføring innenfor rammeverket av opprørsbekjempning. Dette gjelder både strukturelt og operasjonelt.

Britiske regulære styrker

Da britiske styrker deployerte til Derry og Belfast henholdsvis 14. og 15. august 1969 (Newsinger, 2002:158) hadde de en god forståelse og kompetanse på COIN, dette hadde de opparbeidet seg gjennom operasjoner i flere deler av koloni- riket sitt (Mumford, 2012:95; Jackson, 2007:75). Problemet var at denne operasjonen foregikk ikke i kolonier, men internt i Storbritannia. Til tross for dette hadde de den samme tilnærmingen til maktanvendelse som de hadde i koloniene. Dette gjorde at den katolske delen av befolkningen, som de var der for å beskytte i utgangspunktet, forandret synet på britiske styrker fra å være redningen av det katolske samfunnet til å være selve symbolet på undertrykkelse (Mumford, 2012:96). Dette ble utnyttet av PIRA som har uttalt at de britiske myndighetene og den britiske hæren var deres beste rekrutteringsagent ettersom deres beslutninger og operasjonelle tilnærming presset katolikker i armene på PIRA i de første årene av operasjonen i Nord- Irland (English, 2003:122). Primært to hendelser bidro til dette; internerings- politikken og *Bloody Sunday*.

En av de mest kontroversielle tider under operasjonen i Nord- Irland var mellom 1971 til 1975 da internerings- politikken var i kraft (Mumford, 2012:99). Britiske styrker kunne arrestere og holde mistenkte personer, uten å blande inn rettsvesenet. Allerede første døgnet arresterte de 342 personer, hvor svært få visste seg å være PIRA- medlemmer. Årsaken skyldes delvis det svake etterretningsgrunnlaget, som innebar at britiske styrker ikke evnet å lokalisere og identifisere medlemmer av PIRA. Internerings- politikken, som var en av de få identifiserte politiske føringer til tross for at hæren frarådet det, visste seg å være en katastrofe for de britiske styrkene fordi det ble en kraftig økning av volden i det katolske samfunnet (Newsinger, 2002:164- 165). Dette ble forsterket av *Bloody Sunday* i januar 1972 da 20.000 mennesker demonstrerte mot internerings- politikken, det endte med at britiske styrker skjøt 42 demonstranter hvorav 14 døde. Om det var rett eller galt av britiske styrker å skyte er ikke essensielt i poenget mitt. Faktum er at internerings- politikken og *Bloody Sunday* bidro, i tillegg til økt vold, også til økt oppslutning og støtte til PIRA (Newsinger,

2002:167; Geraghty, 2000:39). Denne form for maktbruk gjenspeiler ikke det Galula (2006:66) mener med minimum bruk av makt, og oppfyller ikke oppgaven til militære styrker i opprørsbekjempning som er å bidra til å vinne lokalbefolkningens støtte.

Praktiseringen av riktig bruk av makt kom i 1975 da Northern Ireland Training Advisory Team (NITAT) ble etablert. NITAT trente opp britiske styrker før deployeringer til Nord-Irland i blant annet RoE⁴, opprørsbekjempnings- prinsipper, urban- krigføring og massetjeneste (Mumford, 2012:108). Effekten av dette har vært vanskelig å identifisere, men antall drepte sivile, britiske soldater og opprørere ble kraftig redusert mot slutten av 70- tallet (Newsinger, 2002:187). Denne kurven fortsatte videre inn i 80- årene (Dewar, 1985:232). Det er sannsynligvis ikke utelukkende takket være NITAT og fokuset på bruken av makt som har vært avgjørende for denne utviklingen, men det kan indikere en økt forståelse for militær maktbruk i de britiske styrkene innenfor rammene av COIN. En slik økt bevissthet er i tråd med Galula (2006:66) sine retningslinjer for maktbruk. Videre hadde etableringen av NITAT som formål å forberede britiske styrker på opprørsbekjempning i Nord- Irland, og følger derfor Galula's teori om at opprørsbekjempning er kompetanse og egenskaper som kan og må læres hurtig (Galula, 2006:67).

Britiske militære styrker var tilpasset slik at de imøtekom de oppgaver som opprørsbekjempningen i Nord- Irland krevde av dem. Det var to oppdrag britiske styrker skulle gjennomføre i Nord- Irland. Det ene oppdraget var å bekjempe opprørsstyrker. Det andre oppdraget var å støtte politiet slik at de kunne gjennomføre arbeidet sitt (Dewar, 1985:148). De militære operasjonene ble videre delt opp forskjellige typer oppgaver:

Framework operations ... They include routine patrolling on foot, in vehicles and by helicopter, to suppress terrorist activity; spot checks and searches of vehicles; reassurance of the populace at large by a physical presence after an incident; keeping in touch with members of the community going about their daily business...

Reactive operations are quite simply those operations which require an immediate reaction by the Army to terrorist incidents, also pre- planned reactions to specific information or Intelligence...

Specialist operations require the provision of support to the police on bomb-disposal, air reconnaissance, specialist air and ground photography, and specialist search techniques...

⁴ RoE – Rules og Engagement – er engasjementsregler for når styrker kan bruke makt (Mumford, 2012:107)

Covert operations involve the building up of evidence of terrorist organizations and activities, using specialist surveillance techniques leading to prosecution or red-handed arrest.

Lastly, static tasks include key-point guards (radio, and TV masts, communications centers, dock facilities, airports, etc.) prisoner escorts, Belfast City Centre and other Town Centre Security, permanent vehicle check-points, RUC police station guards and Army base guards (Dewar, 1985:148).

Til å gjøre de nevnte operasjoner og oppgaver brukte britene hovedsakelig infanteri-avdelinger, de var mange og utgjorde en stor del av det britiske styrkebidraget, som også besto av ingeniør-, helikopter-, amfibie-, luftvern-, panser- og sanitets- ressurser (Dewar, 1985:255- 264). I 1977 lå det britiske styrkebidraget på 14 bataljoner (Mumford, 2012:108), og antall soldater i 1979 var på 13.311 (Mumford, 2012:122). Galula mener at en opprørsbekjemper trenger hovedsakelig mye infanteri, og er avhengig av å tilpasse sine militære styrker i henhold til de rammer som hører til COIN. En annen essensiell ressurs i opprørsbekjempning er bruken av helikopter (Galula, 2006:65). Britiske styrker brukte helikopter til rask innsetning/ uthenting, evakuering av sårede og forflytning av materiell. Denne ressursen ga britene økt taktisk fleksibilitet (Dewar, 1985:201). Den britiske hæren synes å ha etterlevd Galula's (2006:65- 66) krav til tilpasning av sikkerhetsstyrker.

Royal Ulster Constabulary (RUC) og Ulster Defence Regiment (UDR)

I følge Galula skal militære styrker løse to typer oppdrag; 1) bekjempe opprørsstyrker, som er et mobilt oppdrag 2) beskytte befolkningen, som er et statisk oppdrag (Galula, 2006:65). I Nord- Irland definerte britene sitt andre oppdrag som; støtt politiet. Politiet var RUC (antall 6.110 anno 1979), og det var de som skulle ha forbindelse med lokalbefolkningen. UDR var hovedsakelig deltids- infanterister (antall 8.684 anno 1979), som støttet politiet i deres operasjoner (Dewar, 1985:136- 139; Mumford, 2012:122). I 1976 ble RUC og UDR i mye større grad enn tidligere gitt mer ansvar for politi- og sikkerhets- operasjoner i Nord- Irland (Mumford, 2012:108; Newsinger, 2002:179).

RUC og UDR sin manglende tillit i den katolske delen av befolkningen i de første årene av opprøret undergravde rollen den skulle ha som upartisk opprettholder av lov og orden (Mumford, 2012:109). Det var hovedsakelig to forhold som bidro til dette. For det første besto RUC og UDR nesten utelukkende av protestanter, og for det andre praktiserte primært RUC en overdreven maktbruk. Disse to forholdene betydde en ytterligere fremmedliggjøring av katolikker, og den manglende implementeringen av Galula's (2006:66) prinsipp om

minimum bruk av makt i RUC sin operasjonelle tilnærming ga PIRA et ytterligere rekrutteringsgrunnlag (Newsinger, 2002:180). Dette endret seg etter hvert som fokuset på COIN spesifikk maktanvendelse ble implementert og praktisert i RUC mot slutten av 1970-tallet.

Som tidligere nevnt minsket volden mot slutten av 70- tallet og utover på 80- tallet. Vi har vært inne på at det kan blant annet bety en økt forståelse for COIN. En annen innvirkende faktor var RUC og UDR sitt økende engasjement, og britiske styrkers reduserte engasjement. "Changes in security force methods, the army's lower profile, more covert surveillance and less aggressive intrusions into Catholic areas, into people's homes, meant that there was less confrontation (...)" (Newsinger, 2002:181). Denne nye strategien, som betydde et større nærvær av RUC og UDR, handlet ikke om å bekjempe PIRA, det var primært en oppdemnings- strategi. Ved at det var politistyrker fra Nord- Irland som hadde ansvaret for sikkerheten, og ikke britiske militære styrker, bidro dette til å normalisere situasjonen. Strategien ble ikke implementert i hele Nord- Irland, der PIRA sto for sterkt var det fortsatt militære styrker som hadde ansvaret for sikkerheten (Newsinger, 2002:180). Dette følger Galula's (2006:62) prinsipp om at militære styrker må påta seg sivile roller (i dette tilfellet politi- rollen) inntil de korrekte statlige ressursene evner å ta over.

RUC sin overdrevne maktbruk i de første årene av opprøret gjenspeiler ikke Galula's (2006:66) prinsipp om minimum bruk av makt, og bidrar derfor ikke til å vinne befolkningens støtte. Dette ble identifisert som et problem, og de rette tiltakene ble foretatt slik at maktbruken ble etter hvert forsonlig med det Galula mener er riktig bruk av makt i en COIN- operasjon. UDR hadde ikke kompetansen til å gjennomføre alle mulige konvensjonelle militære operasjoner, på bakgrunn av at de ikke var en avdeling bestående kun av vervede soldater. De fungerte derimot som det Galula (2006:65) kaller for de statiske styrkene, som skal forbli i området etter at opprøreren har blitt presset ut.

Delkonklusjon

De britiske styrkene var strukturelt og operasjonelt godt tilpasset til å fungere i COIN- operasjonen i Nord- Irland. Ressursene som de britiske styrkene innehadde gjenspeiler de ressursene Galula mener er viktige. De evnet også å påta seg sivile oppgaver, primært politi- oppgaver, som Galula sier militære styrker må være forberedt på, da sivile myndigheter ikke har ressurser eller kompetanse til å gjøre de aktuelle oppgavene.

RUC og UDR hadde ikke den riktige operasjonelle tilnærmingen, da de brukte overdreven maktanvendelse. Til tross for dette indikerte deres tilstedeværelse en normalisering av situasjonen. Dette supplert med en mer riktig maktanvendelse mot slutten av 1970- tallet, bidro til en reduksjon av vold der RUC og UDR hadde ansvaret for sikkerhetssituasjonen, og fungerte derfor som det Galula kaller de statiske militære styrkene i en COIN- operasjon.

4.2.3 Kraftsamling

Da britiske styrker deployerte til Derry og Belfast henholdsvis 14. og 15. august 1969 (Newsinger, 2002:158) var oppdraget deres å gjeninnføre lov og orden (Geraghty, 2000:xviii) på bakgrunn av britiske myndigheters frykt for en borgerkrig i Storbritannia (Mumford, 2012:96). COIN, med de karakteristiske trekkene som hører til en slik operasjon, var ikke et sentralt element innledningsvis i operasjonsplanleggingen i Nord- Irland (Mumford, 2012:95). Det betydde videre at det ikke var et fokus på geografisk definerte områder hvor PIRA sto sterkt. Områder som er fiendtlige, nøytrale og vennlige mot myndighetene må legges til grunn for hvordan man skal initiere en COIN- operasjon. Vil man fokusere på de vanskeligste områdene først, for deretter å gå videre til de lettere områdene, eller skal det gjøres omvendt. Et siste alternativ er et kompromiss mellom de to foregående alternativene (Galula, 2006:69). Da britiske styrker deployerte til Nord- Irland i 1969 dro til de områdene som var hardest rammet av opptøyene, det var ikke gjort en vurdering på hvor de eventuelle fremtidige opprørerne skulle komme fra.

Det var ikke før i 1977, da RUC og UDR skulle ta over ansvaret for sikkerheten i Nord- Irland, at tungt belastede områder ble geografisk definert.

By then it was possible to classify areas as Black, Grey or White: Black denoting constant terrorist activity, Grey infrequent terrorist activity and a partial return to normality, and White indicating no indigenous terrorist activity. In the White areas, where the terrorist threat did not warrant the permanent presence of soldiers, the RUC could carry out their normal policing role. In the Grey areas, where there was still a significant, if sporadic, threat from the terrorists, the RUC would need some military support. Only in the Black areas, where the terrorists continued to pose a dangerous threat, such as the border fringe of South Armagh and small areas of Belfast, would the RUC need a permanent, high-profile military presence (Dewar, 1985:147).

Det har vært vanskelig å finne dokumentasjon som beskriver den videre utviklingen av disse områdene, men implementeringen av denne inndelingen av områder er i tråd med Galula's

prinsipp (Galula, 2006:67). De britiske styrkene kunne da kraftsamle styrker der de trengtes mest. Denne strategien var et ledd i den britiske planen om å gradvis minske kostnader og styrkebidrag i Nord- Irland (Newsinger, 2002:178).

Delkonklusjon

Fordelingen av militære styrker kunne lettere gjøres ved at man nå hadde definert soner som varierte fra lett til tungt belastede områder. Ved å vente med en slik fordeling risikerer man i henhold til Galula å gi muligheten til opprøreren for å bygge seg opp og forberede seg i større grad. Det at britiske styrker ikke gjennomførte dette før i 1977 innebar en del ulemper. Galula redegjør for to ulike metoder kraftsamling, britiske styrker valgte å kraftsamle sine styrker ved de områdene som var tyngst belastet av opprørs- virksomhet først. De andre områdene ble ikke avskrevet, men delegert til lokale styrker som hadde kompetanse til å håndtere de mindre belastede områdene. Det kommer derimot ikke frem av noen av kildene mine at det lå en kraftsamlings- plan bak det, hensikten til britiske myndigheters implementering av denne strategien var heller å redusere sitt engasjement i Nord- Irland.

4.2.4 Politiske reformer

I følge Galula må opprørsbekjemperen bevæpne seg med en sak, han må kunne tilby reformer i den hensikt å utkonkurrere opprøreren sin sak (Galula, 2006:71). Reformene må videre være ønsket av befolkningen, og de må implementeres på riktig tidspunkt (Galula, 2006:72).

Den innledende politiske tilnærmingen til opprøret i Nord- Irland var at det trengtes demokratiske reformer og upartisk opprettholdelse av lov og orden (Newsinger, 2002:158). Dette skulle vise seg for britene å være vanskelig å få implementert, "It failed to recognize the sectarian nature of Northern Ireland state, that it rested on an artificially created Protestant majority that rejected concessions to the Catholic minority" (Newsinger, 2002:158). Den britiske metoden å innføre demokratiske reformer på var å innføre *Direct Rule*. Den upartiske opprettholdelsen av lov og orden var det britiske styrker som skulle sørge for.

Den politiske reformen, gjennom å innføre *Direct Rule* i 1977 (Dewar, 1985:234), fungerte i den form at det reduserte PIRA sin støtte i den katolske delen av befolkningen ettersom

katolikkene ville fjerne de sittende protestantiske nord-irske myndighetene. Ved at det var britiske myndigheter som skulle styre Nord-Irland, anså mange katolikker at PIRA sin sak ikke lenger kunne rettferdiggjøres. PIRA derimot visste ingen tegn til å avslutte sitt opprør. PIRA ønsket britiske styrker ut av landet, og fortsatte sine operasjoner da det ble klart for dem at de fortsatt ville forbli i landet (Newsinger, 2002:171). Den politiske strategien ble å skape stabilitet i Nord-Irland gjennom politiske avtaler mellom partene, det ville derimot vise seg at den politiske styringen i provinsen varierte fra å være motstridende til å være deproduktivt (Mumford, 2012:99).

Tidspunktet for implementeringen av *Direct Rule* er av avgjørende betydning i følge Galula (2006:72). Han argumenterer videre at en implementering for tidlig kan indikere svake myndigheter som bøyer seg så fort vanskeligheter oppstår, for sent kan bety redusert støtte i befolkningen. Newsinger mener at en implementering av *Direct Rule* enda tidligere, kunne betydd en avslutning på opprøret allerede før det hadde begynt. Det kunne videre også betydd at PIRA aldri hadde kunnet etablere seg som en aktør, ettersom deres kampsak ikke hadde fått fotfeste blant katolikker siden britiske myndigheter ville utkonkurrert den (Newsinger, 2002:159).

Den upartiske opprettholdelsen av lov og orden startet bra ettersom britiske styrker, da de ble ansett som redningen av det katolske samfunnet ved deployeringen i august 1969. Dette endret seg til at britiske styrker ble karakterisert, av den katolske delen av befolkningen, som representanter for undertrykkelse og vold bare noen år senere (Mumford, 2012:96; Jackson, 2007:75). Introduksjonen av interneringspolitikken var en politisk føring, som skulle bidra til økt sikkerhet og stabilitet. Dette virket mot sin hensikt og var med på å endre karakteristikken av britiske styrker i den katolske delen av befolkningen (Mumford, 2012:99-100; Newsinger, 2002:164). Katolikker turte ikke å stole på at britiske styrker skulle sørge for kontinuerlig sikkerhet (Bell, 1997:394). Dette bidro til at britiske styrker ikke klarte å løse oppdraget sitt om upartisk opprettholdelse av lov og orden gjennom 1970-tallet (Mumford, 2012:103),

Til tross for en innledende politisk strategi har britiske myndigheter høstet mye kritikk for nettopp den politiske tilnærmingen i Nord-Irland. "(...) the fluctuation in the British political strategy towards Northern Ireland between promoting hard-line security measures (as denoted by internment) and conciliatory overtures to help ensure an end to violence (as symbolized by the engagement in secret talks)" (Mumford, 2012:99). Mumford mener videre

at disse to motstridende metodene for å følge en politisk strategi var med på å undergrave COIN- operasjonen ettersom det ene aspektet gikk ut på å bekjempe opprørerne med bruk av militære styrker, mens det andre aspektet gikk ut på å komme til enighet ved hjelp av politiske samtaler.

Delkonklusjon

Til tross for at britiske myndigheter etterlevde en kritikkverdig strategi, evnet de å presentere reformer som var ønsket av den katolske delen av befolkningen. Dette bidro til en redusert oppslutning til opprøret. For mange katolikker utkonkurrerte de PIRA sine kampsaker. En utkonkurrerende sak er det Galula mener en opprørsbekjemper må væpne seg med, noe som britene gjorde i Nord- Irland. Et aspekt av å ha en utkonkurrerende sak er når man skal publisere den. I Nord- Irland ble den publisert i 1972, det kan hevdes at en enda tidligere publisering hadde vært mer fordelaktig.

5. Konklusjon

Min oppgave har tatt for seg den britiske COIN- operasjonen i Nord- Irland, og videre sett om Galula's prinsipper er gjenkjennbare. Før jeg presenterer min konklusjon vil jeg oppsummere mine funn som jeg kom frem til under drøftingen.

Den manglende tilstedeværelsen fra britiske myndigheter ved det sivile bidraget i COIN- operasjonen i Nord- Irland gjør at britiske militære styrker på mange måter er overlatt til seg selv. Årsaken til at flere statlige komponenter skal bidra i en COIN- operasjon er i følge Galula at de skal supplere hverandre, i den hensikt å vinne befolkningen. Alle komponenter må dras i en og samme retning av et styringsorgan, ledet av en sivil myndighet. I min studie har jeg funnet prinsippet om enhetlig ledelse mangelfull. Mye på grunn av den manglende involveringen fra britiske myndigheter. En aktiv tilstedeværelse fra sivile myndigheter kunne supplert britiske styrker på bakken med gjeninnføring av statlig struktur og kontroll, og av den grunn legge ytterligere press på opprørerne. Dette ville underbygd den britiske COIN- operasjonen i Nord- Irland.

De britiske styrkene var strukturelt godt tilpasset COIN. Ressursene da rådde over gjenspeiler de kapasitetene Galula mener militære styrker må inneha i COIN. Operasjonelt evnet de å tilpasse seg en mer fordelaktig maktbruk utover i operasjonen. RUC og UDR praktiserte en maktbruk som ikke var fordelaktig, men dette ble identifisert og endret slik at det gjorde dem i stand til å underbygge selve essensen i COIN; å vinne befolkningens støtte. Utover det ble RUC og UDR brukt til å fungere som det Galula kaller for statiske styrker. Det er de styrkene som skal beskytte befolkningen, og bidra med å reetablere den statlige strukturen i området.

Innledningsvis fokuserte britiske styrker på de områdene hvor opptøyene rammet hardest, dette er et av alternativene Galula peker på som en mulighet for kraftsamling. Dette var på bakgrunn av oppdraget deres, som var å være en menneskelig buffer mellom protestanter og katolikker, og ikke på bakgrunn av fokusering på hvor opprørerne sto sterkt eller svakt. Det var ikke før i 1977 da britiske styrker implementerte geografisk definerte områder, definert ut ifra hvor tungt belastet de var av opprørere, at man så en strategi som indikerte et fokus på kraftsamling. Derfor har det vært vanskelig å påvise at Galula's prinsipp om kraftsamling.

Til tross for at britiske myndigheter har høstet mye kritikk for sin håndtering av Nord-Irland, har de fulgt Galula's prinsipp om å bevæpne seg med en sak. De ga det mange katolikker ønsket seg, nemlig fri fra de nord-irske myndighetene som i stor grad hadde drevet undertrykkelse mot dem. Dette bidro til at opprøret fikk lavere oppslutning i den katolske delen av befolkningen. Tidspunktet for implementeringen av denne reformen kan diskuteres, men det er liten tvil om det hadde effekt i blant katolikkene.

Elementer av Galula's teori er gjenkjennbart i noen aspekter av den britiske operasjonen i Nord-Irland. Herunder prinsippet om tilpassede sikkerhetsstyrker og politiske reformer, men både prinsippet om kraftsamling og enhetlig ledelse finner jeg manglende i Nord-Irland. Dette gjør derfor vanskelig å konkludere med et klart svar på min problemstilling. Jeg vil derfor benytte meg av noe Galula sier i sin bok, *Counterinsurgency Warfare – Theory and Practice*, for å underbygge min konklusjon som følger, ""They are all essential and if one is nil, the product will be zero" (Galula, 2006:61). Med det som bakgrunn vil jeg derfor konkludere med at den britiske COIN-operasjonen i Nord-Irland mellom 1969- 1980 ikke er sterkt nok gjenkjennbart med Galula's teori, med andre ord synes min problemstilling å være avkreftet.

Kildeliste

Bamford, Bradley W. C. (2005) *The Role and Effectiveness of Intelligence in Northern Ireland*. Intelligence and National Security, Vol. 20, No. 4, December 2005, pp. 581–607.

Bell, J. Bowyer (1997) *The Secret Army – IRA, revised 3rd edition*. Dublin, Ireland: Poolbeg Press Ltd.

Coogan, Tim Pat (1993) *The IRA: A History*. Niwot, Colo.: Roberts Rinehart

Dewar, Michael (1985) *The British Army in Northern Ireland*. London, England: Arms and Armour Press

English, Richard (2003) *Armed Struggle – A History of the IRA*. London, England: Macmillan

FM 3-24 (2006) *Counterinsurgency*. Washington, USA: Headquarters Department of the Army

Galula, David (2006) *Counterinsurgency Warfare – Theory and Practice*. Westport, Connecticut: Praeger Security International

Geraghty, Tony (2000) *The Irish War – The Hidden Conflict Between the IRA and British Intelligence*. Baltimore, Maryland: Johns Hopkins University Press

Jackson, Brian A. (2007) *Counterinsurgency Intelligence in a ‘Long War’: The British Experience in Northern Ireland*,” Military Review, January–February 2007, pp. 74–85. Reprint, as of January 6, 2010: <http://www.rand.org/pubs/reprints/RP1247/>

Johannesen, Asbjørn, Tuft, PerArne & Christoffersen, Line (2010) *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Abstrakt forlag AS

Kilcullen, David (2009) *The Accidental Guerilla*. London, England: Hurst & company

Kilcullen, David (2010) *Counterinsurgency*. New York, USA: Oxford University Press

Kitson, Frank (1977) *Bunch of Five*. London, England: Faber

Kvarv, Sture (2010) Vitenskapsteori – tradisjoner, posisjoner og diskusjoner. Oslo: Novus forlag

Mumford, Andrew (2012) *The Counter-Insurgency Myth – The British experience of irregular warfare*. Oxon, England: Routledge

Newsinger, John (2002) *British Counterinsurgency – From Palestine to Northern Ireland*. New York, USA: Palgrave

Porch, Douglas (2011) *The dangerous myths and dubious promise of COIN*. Small Wars & Insurgencies, Vol. 22, No. 2, May 2011, 239-257

Rønnfeldt, Carsten (2005) Virkelighetssyn, i *Konsept for læring og utvikling ved Krigsskolen*. Oslo: Krigsskolen

Smith, M. L. R. (1995) *Fighting for Ireland? – The Military Strategy of the Irish Republican Movement*. London, England: Routledge

Urban, Mark L. (1992) *Big Boys' Rules*. London, England: Faber

Wikipedia (2012) http://www.en.wikipedia.org/wiki/Direct_rule Sitert: 29.11.2010

Wikipedia (2012) http://www.en.wikipedia.org/wiki/Parliament_of_Northern_Ireland Sitert: 04.12.2012

Wikipedia(2012) http://www.en.wikipedia.org/wiki/Richard_English Sitert: 04.12.2012

